

EU komission Right to Stay -strategian valmistelu ja julkinen kuuleminen

Komissio aikoo esittää alueisiin keskittyvän strategian, jossa käsitellään oikeutta jäädä kotiseudulle. Tavoitteena on tunnistaa yhteisöjen keskeiset haasteet sekä niiden kasvua ja menestymistä varten tarvitsema tuki. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/18032-Oikeus-jaada-kotiseudulle-strategia-tulevaisuus-omalla-kotiseudulla_fi

Valmistelusta on käyty keskusteluja useiden maakuntien kesken ja suhtautuminen on ollut myönteistä.

Asian on valmistellut kehittämisjohtaja Juha Hertsi puh. 0443719442

Päätös

Päijät-Hämeen liitto (Lahden seutukunta Suomessa) suhtautuu myönteisesti Euroopan komission "Right to Stay" -aloitteeseen ja pitää sitä sekä ajankohtaisena että erittäin merkityksellisenä. Periaate, jonka mukaan ihmisillä tulisi olla aito mahdollisuus rakentaa tulevaisuutensa omalla alueellaan (maakunnassa) sen sijainnista riippumatta, heijastaa monien suomalaisten alueiden kohtaamia haasteita, jotka liittyvät väestörakenteen muutokseen, muuttoliikkeeseen, työvoimapulaan ja talouden rakennemuutokseen.

Päijät-Hämeen näkökulmasta oikeus jäädä omaan maakuntaan edellyttää kilpailukykyistä elinkeinorakennetta, laadukkaita työpaikkoja, saavutettavia koulutuspolkuja sekä toimivia julkisia ja yksityisiä palveluja. Investoinnit liikenne-, energia- ja digitaaliseen infrastruktuuriin ovat yhtä lailla keskeisiä, jotta alueellinen kehitys olisi tasapainoista ja kaikki alueen osat voisivat hyötyä vihreän ja digitaalisen siirtymän tarjoamista mahdollisuuksista.

Päijät-Hämeen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi viime vuosina. Päijät-Häme on EU:n määrittelemä itäraja-alue, ja on kokenut samankaltaisia epäsuoria vaikutuksia kuin itäiset Suomen rajamaakunnat Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan seurauksena. Geopoliittisen tilanteen muutokset, kansainvälisten markkinoiden vaihtelut sekä heikentyneet toimintaedellytykset tietyillä toimialoilla ovat vaikuttaneet alueen

elinvoimaan. Samanaikaisesti alue on kohdannut talouden rakennemuutoksia, jotka näkyvät kasvavana työttömyytenä, osaamisvaatimusten muutoksina sekä tarpeena uudistaa taloudellista perustaa kohti korkeamman lisäarvon toimintoja, innovaatioita ja kestäväää kasvua. Strategiassa tulisi tunnistaa keskisuurten kaupunkialueiden ja niitä ympäröivien kuntien merkitys Euroopan kilpailukyvyyn, innovaatioiden ja resilienssin ajureina.

Päijät-Hämeen kaltaiset maakunnat ovat merkittäviä työllisyyden, koulutuksen ja yritystoiminnan keskittymiä, joiden kehitys tukee sekä kansallista että eurooppalaista hyvinvointia.

Paikkaperustainen lähestymistapa on välttämätön, jotta ratkaisut voidaan rakentaa kunkin alueen omiin vahvuuksiin, tarpeisiin ja kehityspotentiaaliin. EU:n tulevassa koheesiopolitiikassa tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota väestörakenteen muutosten vaikutuksiin alueiden elinvoimaan. Nuorilla on oltava todelliset mahdollisuudet opiskella, työskennellä ja perustaa yrityksiä omassa maakunnassaan. Samalla palvelujen saatavuuden, asumisvaihtoehtojen ja toimivien liikenneyhteyksien on tuettava kaikenikäisten mahdollisuuksia elää ja työskennellä haluamallaan seudulla.

Päijät-Häme korostaa, että maakunnilla ja kunnilla tulee olla vahva rooli strategian toimeenpanossa. Kunta- ja alueviranomaiset ovat parhaassa asemassa tunnistamaan kehittämistarpeet ja suunnittelemaan vaikuttavia ratkaisuja. EU-politiikan tulisikin perustua monitasoiseen hallintaan, kumppanuuteen ja joustaviin rahoitusinstrumentteihin. Rakennemuutoksen kohteena olevat alueet tarvitsevat riittävää tukea yritystoiminnan uudistamiseen, työvoiman osaamisen kehittämiseen ja uusien työmahdollisuuksien luomiseen.

Päijät-Häme tukee tavoitetta vähentää alueellisia eroja ja vahvistaa Euroopan unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista koheesiota. Oikeus jäädä omalle alueelle tulisi nähdä keskeisenä osana Euroopan kilpailukykyä, hyvinvointia ja turvallisuutta. EU:n tulisi myös tunnistaa, että alueet, joihin kohdistuu merkittäviä epäsuoria vaikutuksia geopoliittisista muutoksista ja rakennemuutoksesta, tarvitsevat kohdennettua tukea vahvistaakseen resilienssiään, vetovoimaansa ja pitkän aikavälin elinvoimaansa.

Maakuntajohtaja

01.07.2026

§ 23/2026

Ulla-Kirsikka Vainio
Maakuntajohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.